

A munkavállalókat érintő fontosabb jogszabályok

- 98/2010 (IV.2.) Korm. r.** A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. tv. végrehajtásáról szóló 101/1998 (V.22.) korm. r. módosításáról
- 105/2010 (IV.9.) Korm. r.** Az Anyakönyvi eljárásról szóló 2010 évi I. tv. módosításáról
- 106/2010 (IV.9.) Korm. r.** Egyes gyámügyi igazgatást érintő kormányrendeleteknek az új Ptk. Második Könyvének hatálybalépésével összefüggő módosításáról
- 120/2010 (IV.16.) Korm. r.** A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai
- 33/2010(IV.16)KHEM-OM r.** A helyi közösségi közlekedés támogatásáról
- 9/2010 (IV.13.) SZMM. r.** A Kollektív Szerződések bejelentésének és nyilvántartásának részletes szabályairól szóló 2/2004 (I.15.) FMM r. mód.-ról
- 125/2010 (IV.21.) Korm. r.** Egyes egészségügyi kormányrendeleteknek az új Ptk-ról szóló 2009 évi CXX tv. hatálybalépéséhez kapcsolódó mod.
- 126/2010 (IV.21.) Korm. r.** Az igazságügyi és rendészeti miniszter feladatkörébe tartozó egyes kormányrendeleteknek az új Ptk-ról szóló 2009 évi CXX tv Második Könyvének hatálybalépésével összefüggő módosításokról
- 127/2010 (IV.21.) Korm. r.** Az egyes közlekedési, hírközlési és energia tárgyú rendeletek a Ptk-ról szóló 2009 évi CXX tv-el összefüggő módosításáról
- 150/2010 (IV.30.) Korm. r.** Az oktatási és kulturális ágazathoz tartozó s közalkalmazotti foglalkoztatástás egyes hatósági eljárásokat szabályozó kormányrendeletek módosítása.
- 151/2010 (IV.30.) Korm. r.** A kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló 1997 évi LXXXIII. tv. vh-ról szóló 217/1997 (XII.1) Korm. r. mód.-ról
- 152/2010 (IV.30.) Korm. r.** Egyes kormányrendeletek módosításáról
- 129/2010 (IV.21.) Korm. r.** Egyes ingatlanügyi jogszabályok módosításáról
- 136/2010 (IV.27.) Korm. r.** Egyes kormányrendeletek módosításáról
- 9/2010 (IV.26.) MNB. r.** A jegybanki alapkamat mértékéről

Jogszabály ismertetés

A Magyar Nemzeti Bank **9/2010 (IV.26.) MNB.** számú rendeletével döntött a jegybanki alapkamat mértékéről. 2010 április 27.-étől a jegybanki alapkamat mértéke **5,25% lett.**

A 136/2010 (IV.27.) Korm. r. egyes, 2010 áprilisában kihirdetett kormányrendeleteket módosított. Az Alkotmány Bíróság a Ptk egyes fejezeteit érintő döntését követően nem lép hatályba többek között a 106/2010 (IV.9.) Korm. r , a 125/2010 (IV.21.) Korm. r., a 126/2010 (IV.21.) Korm. r. 1-8 és 10 §.-a , a 127/2010 (IV.21.) Korm. r., a 98/2010 (IV.2.) Korm. r. 3. §. (3) bekezdése

Az Alkotmánybíróság döntése következtében 2010. május 1.-én elmarad a Ptk. részleges hatálybalépése A polgári jog alapvető szabályait továbbra is az **1959. évi IV. törvény** fogja szabályozni, amit az utóbbi hónapokban számtalan módosítás érintett.

Jogszabály értelmezés

A **73/2009 (XII.22.) IRM rendelet** 2010 január 1.-től újra szabályozta a munkaügyi perekben a munkavállalók költségkezdvezményét.

A munkaügyi perek költségviselői szabályai többször is módosultak. Eredetileg a perek a munkavállalók részére költségmentesek voltak. A költségmentesség a bírósági eljárásban

tárgyi költségmentességet élvezett egészen 2008 január 1.-ig a 6/1968 (VI.26) IM. rendelet szerint.

A Pp.(a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény) a következő kedvezményeket jelenti:

- Illetékmentesség
- Mentesség az eljárás során felmerülő költségek (pl. tanú, szakértő, tolmács, stb.) előlegezése, illetve megfizetése alól
- Mentesség a perköltség előlegezése alól.

Ezt a szabályt módosította 2008. évben a tárgyi költségfeljegyzési jog, amely kevesebb kedvezményt biztosított. Ez nem jelentett feltétlen illetékmentességet. Ez azt jelentette, hogy a pereszes munkavállaló köteles volt kifizetni az eljárási illetéket, és az eljárás során az államnál, illetve a másik félnél felmerülő költségeket. Egyébként a peres feleket továbbra is megillette a tárgyi költségfeljegyzési jog.

2010-től speciális személyi költségmentesség lép életbe a munkaügyi perekben A munkavállalói költségkedvezmény azt jelenti, hogy a per egész tartama alatt a keresetlevél benyújtásától, a végrehajtási eljárás befejezéséig teljes költségmentesség illeti meg a munkavállalót, vagyis mentesül minden költség megfizetése alól. Ez a költségmentesség azonban a 2008. január 1.-től a minden munkavállalóra kiterjedő költségmentességhez viszonyítva, **csak azokra a munkavállalókra terjed ki**, akiknek a per által érintett munkaviszonyból származó **átlagkeresete nem halad meg egy bizonyos mértéket**. Ezt szabályozza a 73/2009 (XII.22.) IRM rendelet. Ez a szabály a 2010 január 1.-én folyamatban lévő perekre is kiterjed.

A hivatkozott rendelet meghatározza azt a jövedelmi szintet, amely esetben a munkavállalói költségkedvezmény igénybe vehető. Erre a következő esetekben van lehetőség, amennyiben a munkavállalónak a per által érintett, munkaviszonyból származó havi bruttó átlagkeresete

- a kereset benyújtásakor
- ha a munkaviszony korábban megszűnt annak megszűnésekor,
- ha a munkaügyi per a munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában indult a megszüntető jognyilatkozat közlésének időpontjában

nem haladja meg, a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, az előbbieken megjelölt időpontot megelőző második év nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének kétszeresét.

A havi átlagkereset kiszámításához az Mt. 152.§. rendelkezéseit kell alkalmazni.(2005 évben 158.342,-Ft, 2006 évben 171.351,-Ft, 2007 évben 185.018,-Ft 2008 évben 198.900,-Ft, 2009 évben 200.000,-Ft, **2010 évben 397.801,-Ft** havi átlagkereset az értékhatár)

A munkavállalói költségkedvezményre való jogosultságot a munkavállalónak igazolnia kell.

Ha a munkavállaló nincsen birtokában az igazolásoknak és ez a munkáltatónak felróható, akkor a bíróság a munkáltatót kötelezi a szükséges adatok igazolására. Ilyen, pl. előfordulhat, ha a munkáltató a bérfizetéssel együtt nem ad írásbeli elszámolást, vagy a munkaviszony megszüntetésekor nem adja ki a munkáltatótól származó jövedelemről az igazolást. Az igazolások alapján a bíróság az eljárás során hozott végzésben, vagy az ügydöntő végzésben határoz a költségmentesség kérdésében.

A tárgyi költségfeljegyzési jog. A személyi költségmentesség mellett a munkavállalói költségfeljegyzési jog is megmaradt. Ez megilleti mind a munkavállalót, mind a munkáltatót. Ez a munkavállalók oldalánál azt jelenti,

- Mentesül az eljárás során felmerült költségek előlegezése alól
- Jogosult az illeték feljegyzési jogra (nem kell előlegezni azt az illetéket, amit az eljárás befejezésekor a bíróság pernyertességtől függően megítél)

A tárgyi költségfeljegyzési ok esetében ha a bíróság a felet perkölségfizetésre kötelezte az állam által előlegezett költségeket és illetéket is meg kell fizetni. Erre a felek pernyertességük arányában kötelesek. Ez alól kivétel:

- A perbeli egyezség. Az egyezségben kell a költségek viseléséről is megállapodni, ami lehet a peresztés aránya, vagy mindegyik fél a saját költségeit viseli
- A keresettől való elállás és a per megszüntetésére irányuló közös kérelem. Ez esetben a költségeket a felperes viseli, amennyiben a felek másképpen állapodnak meg, illetőleg a felperes igazolja hogy az elállásra azért került sor, mert az alperes a követelést elismerte, vagy teljesítette. Ez esetben az alperes viseli a költségeket.

Illeték feljegyzési jog esetén az illetéket nem kell előre megfizetni, az a fél fogja utólag fizetni, akit a bíróság annak megfizetésére kötelezett. Munkaügyi perekben a feleket vagyoni és jövedelmi viszonyaira tekintet nélkül az illeték feljegyzési jog megilleti a munkavállalót., általában a költség feljegyzési joggal együtt, kivéve

- A munkaügyi per a munkavállaló szándékos, vagy súlyos gondatlansága miatt indult
- A vezető munkavállaló polgári jog szabályai szerinti kártérítési felelősségével kapcsolatban indult
- A per tárgya a végkielégítés, a végkielégítésnek a törvényben meghatározott része felett, ha az a minimálbér hússzorosát meghaladja

Személyi költségmentesség Azt a természetes személyt, aki vagyoni, jövedelmi viszonyai folytán a perkölséget fedezni nem tudja, jogai érvényesítésének megkönnyítésére kérelemre részleges vagy teljes költségmentesség illeti meg (pl. 2010.ben 397.000, Ft felett volt az átlagbére, a perindítás idején viszont a létminimum alatti jövedelme van.) A kérelemnél vagyoni jövedelmi viszonyait igazolni kell. A kérelmet az elsőfokú eljárás befejezéséig lehet kérni. Ha a fél költségmentességben részesül, költségek, illeték megfizetésére nem kötelezhető.

A költségmentesség terjedelme. A teljes költségmentesség kivételesen adható meg, mégpedig akkor, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a fél részére előreláthatóan lehetetlenné tenné a bírósághoz fordulást. A részleges költségmentesség a költségek meghatározott hányadára, vagy tételesen meghatározott költségekre vonatkozik.

- Kötelezően a személyes költségmentesség feltétele. Személyes költségmentességre az jogosult akinek a jövedelme (munkabér, nyugdíj, egyéb rendszeres pénzbeli juttatás) nem haladja meg a a munkaviszony alapján megállapított öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (ez 2010-ben 28.500,-Ft) vagyona pedig a mindenkori életszükségleti és berendezési tárgyakon felül nincs.
- Kötelezően jövedelmi és vagyoni helyzetére tekintet nélkül aktív korúak ellátására jogosult közeli hozzátartozóval él közös háztartásban
- Kivételesen, ha a bíróság a fél egyéb körülményeinek figyelembe vételével megállapítja, hogy a fél létfenntartása veszélyben van.

A személyes költségmentességről a bíróság a fél kérelmére végzésben határoz. Az elutasító végzés ellen fellebbezési lehetőség van.

A személyes költségmentesség feltételeinek fennállását a bíróság felülvizsgálja. A felülvizsgálat során a bíróság elrendelheti az igazolások ismételt csatolását. Amennyiben a feltételek nem álltak fenn, vagy a későbbiekben már nem állnak fenn, a bíróság a költségmentességre irányuló határozatát visszavonja.

Dr. Szebehelyi Klára